

Vselej smo našli pravo, samoupravno pot

V počastitev 27. aprila, dneva ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, je bila v petek, 23. aprila v veliki sejni dvorani na Magistratu slavnostna seja občinske konference SZDL Ljubljana Center. Na seji so podelili srebrna priznanja Osvobodilne fronte najbolj zaslužnim aktivistom in družbenopolitičnim delavcem.

Slavnostni govornik na seji je bil predsednik občinske konference SZDL Vid Štempihar. Poudaril je, da nas spomin na ta zgodovinski dogodek, največji v stoletjih našega narodnega življenja, navdaja s ponosom, hkrati pa nas seveda tudi polno zavezuje, da uresničimo tedanje vizije, ne le narodnoosvobodilne, temveč tudi revolucionarne, ki jim danes pravimo hitrejša in dosledna graditev socialističnega samoupravljanja.

Nastala je enotna osvobodilna organizacija

Komunistična partija Slovenije je kot edina organizirana politična in moralna sila preživela aprilski zlom 1941 in v tej zgodovinski prelomnici prevzela nase vso odgovornost za usodo svojega naroda. Na njeno pobudo so se 27. aprila 1941 zbrali na sestanku predstavniki naprednih gibanj in skupin. Izoblikovala se je dokončna zamisel o vsenarodnem osvobodilnem gibanju. Osvobodilna fronta je po dogovoru med komunistično partijo in drugimi ustanovnimi skupinami postala enotna osvobodilna organizacija in ne nekakšna koalicija političnih strank v klasičnem smislu.

V organizacijo Osvobodilne fronte so se vključevali vsi napredni in dobro misleči ljudje neposredno kot pristaši in pripadniki fronte brez razlikovanja po pripadnosti eni ali drugi ustanovni skupini. Samo tako zasnovana in organizirana osvobodilna fronta je torej lahko zagotovila, da se je slovenski narod dvignil v oborožen odpor, v narodnoosvobodilni boj, ustvaril svojo partizansko vojsko in naposled izvedel tudi revolucijo.

Slovenski narod je uresničil svoj zgodovinski sen

Široke ljudske množice ob vključevanju v Osvobodilno fronto niso imele pred očmi le boja proti okupatorju in domačim izdajalcem, temveč tudi boj za pravičnejše in svobodnejše življenje po zmagi. Povezale so se skupaj s komunisti v Osvobodilni fronti tudi zato, ker so bile prepričane, da bodo tako ustvarile tudi novo Slovenijo in Jugoslavijo, v kateri bo oblast morala preiti v roke ljudstva, ki bo v prihodnje sam gospodar svoje usode in tudi sam nosilec svojega nadaljnjega življenja.

Slovenski narod je s svojo Osvobodilno fronto, s komunistično partijo kot avantgardo in s svojo partizansko vojsko uresničil svoj stoletni zgodovinski sen: dosegel je samoodločbo, izvedel je vse narodne revolucije, ustvaril si je svojo lastno državo in soustvaril demokratično skupnost narodov in narodnosti Jugoslavije, zgrajeno na temeljih enakopravnosti, bratstva in enotnosti, ter obenem na široko odprl pot graditve socialistične samoupravne družbe.

Na naši poti nismo imeli vzorov

Pot, ki smo si jo izbrali, je bila samo-svoja, povsem nova. Nismo imeli vzorov. Zato je bilo mnogo iskanj, tudi stranpoti, toda vselej smo našli pravo pot, ki je temeljila na delavskem samoupravljanju. Samoupravljanje je v preteklih tridesetih letih dobilo svojo domovinsko pravico v slehernem delovnem človeku in ni si mogoče več zamisljati drugega sistema, kot ga razvijamo, to je socialistično samoupravljanje; sistem, v katerem se bijemo za dokončno uveljavitev delavca kot temeljnega nosilca pravice do dela z družbenimi sredstvi in razpolagalca z rezultati svojega dela. SZDL kot frontna organizacija, dedič slavne OF z ZK na čelu, pa si prizadeva biti v prvih vrstah tega boja.

Na čelu tega boja sta vedno bila z mislijo in dejanjem tovariša Tito in Kardelj. Globoko sta se zavedala, da brez ustvarjalne vloge množic ni mogoče graditi socializma niti ni resnične in prave svobode. To je le ena izmed mnogih bogatih misli, ki so bile izrečene na 9. kongresu Zveze komunistov Slovenije v preteklih dneh.

Gre za pot, ki smo jo poimenovali Titovo in Kardeljevo

Brez nadaljnjega razvijanja in utrjevanja socialističnega samoupravljanja, brez aktivnega sodelovanja vseh delovnih ljudi si danes ni mogoče zamisliti odpravljanja in preseganja težav, v katerih je trenutno naša družba. Na kongresu slovenskih komunistov je bilo o tem izrečenih mnogo misli in ugotovitev ter odločne želje in zahteve, da se naš boj za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja nade-

Tako kot nekdanj OF mora danes socialistična zveza spodbujati in usmerjati dejavnost in razvoj naše družbe, je na seji občinske konference SZDL poudaril njen predsednik Vid Štempihar.

FOTO: ZORAN VALANT

ljuje, ker je to pot, po kateri smo dosigli to, kar danes imamo, pot, zaradi katere nas danes spoštujejo in cenijo v svetu. Gre torej za pot, ki smo jo poimenovali za Titovo in Kardeljevo.

Vsi vemo, da danes nekateri iščejo izhod iz dokaj zapletenega družbenoekonomskega položaja po drugih poteh, kot smo jih zapisali v ustavo in zakon o združenem delu. Prav tako nam je znano, in poznamo besede, da je socialistično samoupravljanje prav primerno za »mirna«, z ničemer obremenjena obdobja. V takem obdobju pa ta trenutek nismo in poiskali naj bi druge, tudi že znane poti. Skratka, v reševanje zapletenih vprašanj naj bi vpregli državo, da s svojimi administrativnimi ukrepi prične razreševati odprta vprašanja.

To pa bi seveda pomenilo, da smo se odrekli 30-letnemu vztrajnemu, revolucionarnemu prizadevanju za razvoj samoupravljanja, da se odrekamo našemu političnemu sistemu socialističnega samoupravljanja, da se odrekamo našemu delegatskemu sistemu, odrekli bi se torej vsem demokratičnim samoupravnim mehanizmom, ki smo jih vgradili v naš sistem. Predvsem pa bi to pomenilo izreči nezaupanje v ljudske množice, v delovne ljudi, da so sami sposobni preseči nastale težave in probleme.

Premostili bomo sedanje težave

V središču naše pozornosti morajo biti v sedanjem času družbenoekonomski odnosi. Vložiti bo treba velike napore, da presežemo današnje težave in probleme na tem področju. V ta prizadevanja je danes vpeta vsa slovenska in jugoslovanska družba in na nas je, da tudi v naši občini kar največ prispevamo k tem prizadevanjem.

V naši občini je priložnost, da dosežemo večje rezultate na področju združevanja dela in sredstev, uveljavljanja znanosti in izobraževanja kot proizvodnih dejavnikov, ki naj prispevajo k izboljšanju gospodarjenja itd. Delo v tej smeri je že zastavljeno in podoba je, da bo dalo tudi rezultate.

Teža dejavnosti je na tisočih aktivistov

Tako kot je bila Osvobodilna fronta nekdanj, mora biti danes Socialistična zveza eden izmed močnih subjektivnih dejavnikov v naši družbi in sposobna, da usmerja njeno dejavnost in razvoj. Kot nekdanj je tudi danes teža njene celotne politične aktivnosti na tisočih aktivistov, ki v vseh družbenopolitičnih organizacijah, družbenih organizacijah in društvih, ki sestavljajo frontno socialistično zvezo, predano in

Dobitniki srebrnega priznanja OF v občini Center za leto 1982

Irena Badovinac-Bjelič, Slavka Cerar-Peterc, Matevž Fijavž-Franjo, Mira Frolov, Miloš Gabrijel, Hilda Herzog, Jože Jurancič-Jure, Just Kavšek, Franc Kobler, Angela Murko-Pleš, Ciril Pogačar, Hugo Skala, Sonja Skala, Ivanka Turk, Marjan Vahčić, Marjeta Verbič, Ana Verdir, Društvo upokojencev Tabor in Krajevna konferenca ZRVS Stari Vodmat.

nesebično opravljajo vrsto političnih in družbenih nalog, da bi bil naš razvoj hitrejši in da bi bile koristi za delovne ljudi še bolj vidne. To je delo iz prepričanja in zavesti. To je delo v političnih telesih in organih ali pa delo v temeljnih samoupravnih skupnostih, v najmanjših družbenih celicah, s tem pa seveda prav nič manj pomembno in koristno.

Vsi delamo za enoten cilj: za nadaljnji razvoj naše samoupravne skupnosti, za boljše življenje vseh delovnih ljudi, s polno zavestjo, da gradimo boljše življenje za vse. Prav je, da cenimo tako družbenopolitično aktivnost in prav je, da se družba in tudi naša organizacija večkrat spomni na ljudi, ki se vztrajno razdajajo v političnem in družbenem delu in nesebično vgrajujejo svojo aktivnost v nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične skupnosti.

Ob dnevu osvoboditve Ljubljane so najbolj zaslužnim prebivalcem našega mesta, družinam in organizacijam podelili visoka priznanja. Zlate plakete ilegalca so dobili: Meta Bele-Štritar, Julij Sočan, Ida Szabo, Fani Tomičević, družina Jančar, družina Dežman, Vlasto Kopač in Franc Tavčar-Rok.

Nagrade mesta Ljubljane so dobili: Rajko Koritnik, Lutkovno gledališče Ljubljana, prof. dr. Janez Miličinski, dr. Jože Gogala, delovna organizacija Termika, delovna organizacija Tovil in KS Brezovica.

Srebrna priznanja OF so dobili: Breda Čižmek, Slavko Drlje, Aleš Kardelj, Vladimir Košir, Neda Orehek, Drago Pleško, Dare Ravnikar, Jože Simšič, Anica Sotlar in Francka Strmole-Hlastec. Na sliki: Dr. Jože Gogala iz občinskega Center sprejema nagrado mesta Ljubljane za dolgoletno in požrtvovalno delo na športnem področju.

6 / DOGOVORI

V soboto, 8. maja je bila na Trgu revolucije osrednja proslava ob dnevu osvoboditve in 40. obletnici ustanovitve prvih SNOUB, II. grupe odredov in odredov NOV in POS. Že od 6. ure zjutraj so se po poteh partizanske Ljubljane, ob žici, ki je nekoč obdajala naše mesto, zbrali in odpravljali na pohode, dolge od 3 do 18 kilometrov, nekdanji borci, teritorialci, aktivisti, pionirji, mladinci, krajanji. Kljub deževnemu in neprilaznemu vremenu se jih je tega množičnega pohoda udeležilo več kot 50.000. Tako se je v 26 letih, odkar v Ljubljani z množičnimi pohodi obujamo spomin na veliki dan, 9. maj, število udeležencev povzpelo že krepko čez milijon. Pohod iz različnih smeri so udeleženci končali na Trgu revolucije, kjer so jim spregovorili Franc Stadler-Pepo, Janez Japelj in France Popit, ogledali pa so si tudi pester kulturni program. Nekdanji borci so se nato po Titovi peš odpravili na Gosodarsko razstavišče, kjer so imeli tovariško srečanje.

Na sliki: borci brigade Ivana Cankarja. (AV)